

հաւատքին ասանկ յայտնի ճշմարտութիւնը ճանչնան : Իսկէն կրնանք մակաբերել ուրիշ նախապաշարմունքներու ալ ուժը, և հետեցընել որ գրեթէ միշտ ասկէնց առաջ կուգան վէճ, կռիւ, իրարու խեղճին չհաւնիլ, թշնամութիւն, ու ամէն տեսակ վնասներ : Նու կարծիքով նախապաշարուածը, կարծես թէ անոր հետ կապուած է, չկրնար թողուլ կարծիքը . կ'իմանայ դիմացինին խօսքին ուժը, չի կրնար պատասխան տալ . բայց իրեն ինչուան անատենը ծուռ կարծիքին մէջը մնացած ըլլալը՝ իր աչքին աւելի զօրաւոր պատճառ կ'երեւնայ . ես աղէկ քններ եմ, կ'ըսէ . այսչափ տարուընէ 'ի վեր մտածած բանս՝ վայրապար երկու խօսքով չեմ փոխեր . և թէ որ հիմայ միտքս պատասխան մը չիգար, բայց հարկաւ անոր պատասխանը պիտի ըլլայ . վերջապէս ես ասանկ գիտեմ, անանկ փոփոխամիտ մարդիկներէն չեմ՝ որ հողմացոյց դրօշակի պէս շուտ մը ամէն գին դառնամ : Իսկ է որ իրեն պարծանք կը սեպէ, գիտցածը չփոխելու համար՝ ծուռ կարծեացը մէջ մնալ . ասով կը հաւասարի իրենց կարծեացը վրայ յամառ եղող մարդկանց . ու փոփոխամիտ չըլլալու վախէն՝ կ'ըլլայ կամակոր . աւոր համար առակ է թէ Խմաստնոյ է փոխել զկարծիս :

*

Արուեստը գիտութեան գործնական վախճանի մը մերձեցումն է . թէ որ գիտութիւնը միայն շատ անգամ կրկնուած փորձի մը վրայ հաստատուած է, այն ատեն արուեստը ըստ էութեան է . բայց թէ որ բանաւոր և ընդհանուր սկզբունքներէ առաջ նորոգեալ փորձի մը վրայ հաստատուած է նէ, այն ատեն արուեստը աւելի աղնուական կերպարանք մը կ'առնու, և գիտնական բոլորքէ կ'ըլլայ : Մարդկային ազգին 'ի բարբարոսութենէն առ քաղաքական կեանս յառաջագիմութեան մէջ հարկաւորապէս արուեստները քան զգիտութիւնները կը կանխեն . վասն զի ամենայն հաճոյից ասպարեզը պէտք է կտրել անցնիլ որ անոնց անբաւականութիւնն իմացուի՝ յառաջ քան մտաւորական հաճոյից անոնց տեղը բռնելը :

ՀԵՐՇԷԼ.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՊԲ

Յառաջ Կ. ք. Զ. Լ. Ի Մ. Կ. Կ. Խ. Ե. Կ. :

ԵՐԳ ԱՄԱՋԻՆ

Ա. ՎԵՊՍ հրաշալիս և գիւցազանց արարուած փառաց առուրց յարուցանեն յուշ 'ի միտս Մարգարեաւ կարկաջ տեւացդ, ով առուակ, Որ 'ի պարարտ խալահանայ դաշտավայրս Օձապըտոյտ տունուս թաւալ յորձանուտ, եւ 'ի ծովուն 'ի ծոց վարես զյորդութիւն . Ո՛հ, քեզ հանգոյն փառք գիւցազանց 'ի խաւար համայնակուլ մոռացութեան սուգան վիհ, Ոչ ևս որդիք յառնեն քաջացն յարենէ Անուան նոցին անզորաւական կանգնել փառս : — Նրսեմաստուեր ըզգագաթունս նըշմարեմ Ծածկեալ 'ի թաւ կաղամախեաց հինաւուրց, Ուստի երբեմն յապիկար ախս մանկութեան Յաւուրն՝ որ փառս այնչափ յաւել մեզ և սուգ ելց մարտին անոնէնի անձկաւէտ . Աւ ստորոտովն՝ ահեղ կայ դաշտն ընդարձակ Ուր Աղուանից մահ տեղային փաղանդաց . Գեանաքարչ վէմք և եթ երկու հողամանց, Արդ պանդըխտին կարգան քարոզ զանցեւոյ . Շիրիմք հիգոյն են Նըւարդայ ու մոռանոյն . Է՛ր ոչ և իմ գորով 'ի ախս արութեան Է՛ր ընդ նոսին ոչ գիմցի 'ի գուպար, եւ իմ անուն անմահ կայր զոյգ նոցին յերգ : — Ո՛վ հեզ առուակ, թաւալեցան տլք քո եւ գունդագունդ եկին ըզկնի ջուրց հեղեղք, Անցին մեր քաջք, միթէ դարձցին փառք նոցա . Արդ երգեալ քնար, զարարս և զմահ գիւցազանց եւ զօրն որ փառս այնչափ յաւել մեզ և սուգ : —

Բ. ԱՅ և սարսափ պատէ զպարիստղս Զուղայ, Ոչ որ լըբեալ դայ չըւառացն 'ի թիկունս, եւ անօրէնն հիւսնիին դաւ յեաին Գաղթականացն անդ հայկազնեայց դրէ զկորուստ, Գուպարայաղթ վաշտք ծածանին Մահմուտայ Ի մերձակայ մարգագետինս և 'ի գաշա . Մահ ահարկու իսպայ զնորին զառաջեաւ, եւ յաղթութիւն ըզքայլ ոսիցն համբուրէ . Ամէն ուրեք սարսուռ ածէ և հրդեհ եւ հիմն 'ի վեր տապաստ յերկիր կործանմունս . Զանգուապ քաղաքս և հիւզս թողեալ կոյտ փոշոյ . Համայն նրմին կայ խոնարհեալ տաւջի : —

Եւ որ մընայր Զուղայեցեոց տրխուր բաղդ : — Զաւագորեարն ողջոյն կոչէ 'ի խորհուրդ Իշխանապետն ում յանձն էր խնամ քաղաքին, էր նա առուրք 'ի խմաստութեամբ ծերացեալ Ազատեկ ճակատն և գէմք յարդէլի Պատուիրէին հանուրց պտտկառ կալ ինքեան . Փոխան արեան որ նըւաղեալ էր յամոց Սէր հայրենի յորդ ընթանայր յերակունս .